

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb

Terany 1, 96268 Hontianske Tesáre

**Krízový plán organizácie
k určeniu postupov pri manažmente podezrivých a potvrdených prípadov u klientov
DDaDSS v dôsledku šírenia sa koronavírusu**

T e r a n y

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Terany (ďalej len „DDaDSS“), v súvislosti s hrozbou šírenia sa koronavírusu 2019-nCoV a nebezpečenstva vzniku ochorenia COVID 19, vypracoval vlastný krízový plán organizácie, ktorý upravuje preventívne prístupy a postupy pri manažmente podozrivých a potvrdených prípadov u klientov DDaDSS.

Krízový plán v tomto kontexte zohľadňuje odporúčania, ktoré vydalo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Základné informácie a rozsah odporúčaného postupu

Spôsob prenosu: Nový koronavírus SARS-CoV-2 je respiračný vírus. K prenosu dochádza primárne kontaktom s infikovanou osobou, ktorá najmä pri hovorení, kašľaní a kýchanejší infekčné kvapôčky do svojho okolia. Prenos je možný tiež predmetmi čerstvo kontaminovanými sekretmi infikovaného človeka. Vírus sa podarilo izolovať zo vzoriek odobratých z dolných dýchacích ciest, ale aj zo sterov z nosohltana aj hrudla, v sére, krvi, v slinách, moči a stolici.

Príznaky ochorenia:

- horúčka nad 38 stupňov Celzia (pozor! u starších a imunitne oslabených klientov sociálnych služieb môže telesná teplota zostať nízka, preto treba zvážiť aj iné príznaky a poradiť sa s lekárom),
- kašeľ,
- st'ažené dýchanie (tzv. dýchavica, klient nevie dokončiť nádych (ľudovo „nevie sa dodýchnuť“, prípadne má zrýchlené dýchanie),
- bolest' svalov.

Je potrebné vedieť, že nie každý klient sociálnych služieb, ktorý je chorý alebo mal možný kontakt s pozitívou osobou na COVID-19, musí byť hospitalizovaný. Pre preplnenosť nemocníč a ambulancí je vhodné klientov, ktorí majú iba mierne príznaky a vyšetrujúci lekár tak rozhodne, ponechať v domácej izolácii alebo v izolácii v DDaDSS.

Ak sa klient DDaDSS, ktorý bol v kontakte s dokázanou chorou osobou s COVID-19 a vyvinuli sa u neho príznaky respiračného ochorenia alebo bol bez týchto príznakov tzv. asymptomatický a z rozhodnutia regionálneho hygienika bol umiestnený do domácej izolácie resp. izolácie v DDaDSS, cíti sa dobre (t. j. je bez príznakov) po 14 dňoch od kontaktu s osobou, u ktorej bol koronavírus COVID-19 potvrdený vyšetrením, môže sa tento klient DDaDSS po konzultácii a rozhodnutí hygienika RÚVZ bez problémov vrátiť do kolektívu. Nakol'ko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných akútnejch respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením. Preto je potrebné nešíriť paniku a zachovať pokoj a kontaktovať všeobecného lekára/pediatra (VLD, VLDD) alebo v prípade nejasnosti miestne príslušného odborného pracovníka RÚVZ (RÚVZ – kontakty sú uvedené v prílohe) a riadiť sa ich usmerneniami.

Všeobecné zásady, ktoré pomáhajú zabrániť šíreniu respiračných vírusov:

- Vyhnut' sa úzkemu kontaktu s ľuďmi s akútym respiračným ochorením.
- Skratiť pobyt v priestoroch, kde sa nachádza veľké množstvo ľudí.
- Často si umývať ruky teplou vodou a mydlom (najmä pri priamom kontakte s chorými alebo izolovanými pri čakaní na výsledky v prostredí zariadenia sociálnych služieb alebo

ich okolí), ak mydlo s dezinfekčným účinkom v dávkovači nie je dostupné. Ako ďalší stupeň po umytí rúk je vhodné použiť dezinfekčný gél na báze alkoholu.

- Účinnosť umývania rúk možno zvýšiť použitím dezinfekčného mydla s virucídnym účinkom.
- Zamestnanci DDaDSS by si mali umývať ruky:
 - pred odchodom z domu,
 - pri príchode do práce,
 - po použití toalety,
 - po prestávke a denných pracovných činnostach,
 - pred prípravou jedla a nápojov,
 - pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat,
 - pred odchodom z práce,
 - pri príchode domov,
 - po každom priamom kontakte s chorým alebo izolovaným klientom.
- Nepoužívať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.
- Dodržiavať zásady dezinfekcie povrchov v zmysle prevádzkového poriadku a po každej činnosti, pri ktorej došlo ku ich kontaminácii a pravidelne vetrat' uzatvorené priestory.
- Zakázať návštevy v DDaDSS. Ani vo výnimočných prípadoch nepovoliť návštevy príbuzným, ktorí sa vrátili z rizikových oblastí alebo vykazujú známky respiračnej infekcie. Zdraví príbuzní, bez epidemiologickej anamnézy môžu mať povolené návštevy vo výnimočných prípadoch, ak sa jedná o paliatívneho klienta. O takejto návšteve musí byť vedený záznam a dodržané všeobecné preventívne opatrenia na zabranenie prenosu kvapôckovej infekcie.

Reprezávne opatrenia (sekundárna prevencia) v prípade podezrenia na respiračnú infekciu:

V prípade ochorenia je základnou prevenciou šírenia vírusu izolácia chorého a jeho kontaktov pred, ako aj po vypuknutí ochorenia v období jeho náczlivosti (t. j. 14 dní resp. podľa usmernenia lekára). Osoby s akútym respiračným ochorením by mali dodržiavať respiračnú hygienu – dodržať dostačnú vzdialenosť od iných osôb, zakryť si ústa a nos vreckovkou alebo papierovým obrúskom (v prípadne ak nemajú vreckovku kašlať a kýchajť do rukáva – do laktového zhybu, nie do rúk!).

Postup pri podezrení na ochorenie COVID-19 u zamestnanca:

Zamestnanec má povinnosť s ohľadom na platnú legislatívu Zákonníka práce zamestnávateľa informovať o tom, že sa vrátil on alebo jeho blízky príbuzný resp. blízka osoba z rizikovej oblasti zasiahnej koronavírusom), alebo o tom, že v jeho domácnosti alebo blízkom okolí bol v priamom kontakte s osobou, ktorej bola zistená t. j. laboratórnym vyšetrením na ÚVZ SR potvrdená infekcia COVID-19 alebo je v izolácii pre podezrenie na infekciu a nie sú ešte výsledky vyšetrenia známe. Zamestnávateľ je vzhľadom na povinnosť predchádzať rizikám z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci oprávnený vyzvať zamestnanca, aby sa podrobil vyšetreniu u všeobecného lekára (ktorého má kontaktovať najskôr telefonicky a podľa inštrukcií budť prísť na vyšetrenie alebo zostať v domácej izolácii a pod.), popr. hygienika príslušného RÚVZ, najmä ak je dôvodné podezrenie nebezpečenstva vzhľadom k vykonávanej práci alebo má zamestnávateľ podezrenie, že zamestnanec nie je spôsobilý vykonávať prácu pre možnosť infekcie COVID-19. O prípadnom nariadení karantény t.j. izolácie, jej trvaní a ukončení rozhoduje príslušný RÚVZ a v tomto zmysle je povinný podať zamestnávateľovi na jeho žiadosť informáciu o tom, že zamestnancovi bola karanténa nariadená. V prípade, že je zamestnancovi nariadená karanténa, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, pri ktorej mu prislúcha náhrada mzdy alebo platu rovnako ako v prípade, keď je dočasne práce neschopný. Vzhľadom na súčasne prebiehajúce aj iné ako COVID-19 respiračné ochorenia je vhodné odporučiť pre zamestnancov s príznakmi respiračnej infekcie nasledovné:

- zostať doma na lôžku, o telefonicky konzultovať svojho ošetrujúceho lekára ohľadom správnej liečby a postupu pri prípadnom vyšetrení (telefonovať ešte pred príchodom do ambulancie a riadiť sa inštrukciou lekára),
- prijímať tekutiny a vitamíny, o nebyť v priamom kontakte s klientami, ani zamestnancami DDaDSS počas doby pretrvávania príznakov,
- zamestnanec sa môže vrátiť na pracovisko, ak nemá aspoň 3 dni po sebe známky respiračnej infekcie (pri nepotvrdení COVID-19) a pri známom ochorení COVID-19 až vtedy keď mu to umožní hygienik RÚVZ. V prípade potvrdenia ochorenia COVID-19 u zamestnanca DDaDSS sú izolovaní všetci klienti, ktorí prišli s chorým zamestnancom do kontaktu, ak tak určí hygienik RÚVZ. V takom prípade vytvorí DDaDSS izoláciu v každej izbe, prípadne v celej obytnej jednotke, tzv. reprofilizuje budovu podľa odporúčaní príslušného regionálneho hygienika RÚVZ. Všetky priestory a povrchy, v ktorých sa chorý zamestnanec nachádzal, musia byť následne dôkladne dezinfikované za použitia virucídneho dezinfekčného prostriedku podľa dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku DDaDSS a usmernenia pracovníka RÚVZ.

Postup pri podezrení na ochorenie COVID-19 v DDaDSS:

V prípade, ak je u klienta DDaDSS podezrenie na infekciu COVID-19, je pracovníkom DDaDSS primárne kontaktovaný ošetrujúci lekár (všeobecný lekár pre dospelých alebo geriater), ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokial nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný príslušný RÚVZ v mieste kraja pre určenie ďalšieho postupu. V prípade, ak regionálny hygienik RÚVZ vysloví podezrenie z infekcie COVID-19, ale rozhodne, že chorý klient nebude prevezený do zdravotníckeho zariadenia na ďalšie odborné vyšetrenie alebo hospitalizáciu, ale vyšetrí ho tím záchrannej zdravotnej služby, ktorý odoberie aj vzorky na potvrdenie/ vyvrátenie podezrenia na COVID-19, tak je v DDaDSS chorý klient zabezpečený v príspej izolácii podľa odporúčaní odborného pracovníka miestneho RÚVZ. V starostlivosti o tohto klienta sa postupuje rovnako ako v prípade bežnej respiračnej vírusovej infekcie. Izba s izolovaným pacientom je označená ako infekčná z dôvodu, aby boli zamestnanci jasne informovaní o potrebe dodržiavania režimových opatrení a bariérovej ošetrovacej techniky. Chorý klient by mal použiť rúško alebo vreckovku, ktoré sú následne bezpečne uskladnené v špeciálnej nádobe označenej ako biohazard (biologický odpad) alebo aspoň v 2 vreciach a samostatnej nádobe pre zhromažďovanie biologického materiálu, ktorý sa má pravidelne vynášať za prísnych podmienok, ktoré nedovolia kontamináciu okolitého prostredia mimo izbu izolovaného klienta. Následne musí byť tento materiál zlikvidovaný podľa prevádzkového poriadku DDaDSS, ktorý musí obsahovať postup zberu a likvidácie odpadkov z hľadiska ich charakteru (biologický, ostrý, komunálny a pod.). V takomto prípade sú zakázané návštevy, iba v špeciálnych prípadoch môže riaditeľ zariadenia povoliť návštevu chorého rodinou, a to v prípade zlého psychického stavu klienta alebo ak je klient v terminálnom štádiu svojho života. Personál je vybavený jednorazovými pomôckami určenými pre prácu so suspektným (podozrivým) alebo s potvrdeným ochorením COVID-19, ktoré mu v prípade, že ich nemá, zabezpečia ich Štátne hmotné rezervy. Personál je vzdelenávaný podľa vnútorných predpisov DDaDSS a pokynov RÚVZ. Jednorazové pomôcky použité na ošetrovanie chorého klienta sú bezpečne likvidované ihneď po použití (vrátane papierových obrúskov použitých pri kašlaní, či fúkaní nosa). Ak nie sú k dispozícii jednorazové pomôcky určené pre prácu s COVID-19 a nemožno tak zaistiť dostatočnú ochranu personálu, musí byť klient v spolupráci s RÚVZ-om odoslaný sanitkou vybavenou na prevoz infekčného pacienta do zdravotníckeho zariadenia a hospitalizovaný počas celej doby infekčnosti. Na základe vyplnenia formulára o hlásení kontaktov môže byť nariadené izolovanie všetkých klientov, ktorí prišli s chorým klientom do kontaktu, ak tak rozhodne miestne príslušný RÚVZ. V takom prípade sa DDaDSS riadi odporúčaním RÚVZ.

V pobytových zariadeniach sociálnych služieb:

- dočasne pozastaviť všetky skupinové podujatia a skupinové aktivity,
- je potrebné zakázať pohyb klientov DDaDSS mimo priestorov tohto zariadenia - v komunite s prítomnosťou ďalších osôb (možnosť pohybu na pozemku, záhrade priľahlej k zariadeniu nie je týmto zákazom dotknutá),
- odporúča sa zamestnancom po príchode do zariadenia bezkontaktným teplomerom (infračerveným) zmerať telesnú teplotu - pri zvýšenej teplote okamžite zamestnanca poslat domov,
- striktne dodržiavať zákaz návštev.

Manipulácia s odpadmi:

Všetok odpad, s ktorým bola osoba v styku, vrátane použitých vreckoviek, inkontinenčných podložiek a ďalších predmetov znečistených telesnými tekutinami, musí byť vložený do plastových vriec na odpad a zviazaný. Plastové vrecia , ktoré sú používané pre tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1 m³ a silu minimálne 0,1 mm. Ak takéto vrecia nie sú k dispozícii poskytovateľ sociálnej služby navrhne a písomne vypracuje postup, ktorý konzultuje s miestne príslušným RÚVZ. Tento odpad je povinnosť zatriediť do kategórie nebezpečný a v súlade s legislatívou s ním nakladať.

Kontrolný list informačných a preventívnych opatrení u poskytovateľa sociálnej služby v súvislosti s infekciou COVID-19:

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Vedenie DDaDSS má pravidelné stretnutia, operatívne reaguje na situáciu, kontroluje plnenie krízového plánu v prípravnej časti.	1 x deň	riaditeľ	1 x deň
Vedenie DDaDSS určí interný krízový tím pre prípad vzniku karantény v zariadení a iných krízových udalostí. Podmienkou je osobná prítomnosť členov krízového štábu v čase krízy v zariadení.	30.3.2020	riaditeľ	30.3.2020
Je vykonávaný denný monitoring vývoja situácie v SR a zahraničí. Sú sledované správy Úradu verejného zdravotníctva SR, MZ SR, MPSVR SR a sú zasielané maximálne 1x denne vedúcim pracovníkom e-mailom.	1 x deň	riaditeľ	1 x deň
Je pripravený plán krízových opatrení v jednom dokumente, ktorý je k dispozícii vedúcim zamestnancom a krízovému tímu.	30.3.2020	riaditeľ	30.3.2020
V prípade potreby majte na viditeľnom mieste kontakt na príslušný RÚVZ v prípade potreby konzultácie so žiadosťou o odporúčania postupu pre zariadenie.	30.3.2020	riaditeľ	30.3.2020

Zamestnanci sú informovaní o spracovaní krízového plánu. Krízový plán nie je voľne k dispozícii na šírenie medzi zamestnancami z dôvodu zabránenia paniky.	30.3.2020	riaditeľ	30.3.2020
Komunikáciu s médiami vedie výhradne riaditeľ, prípadne tlačový hovorca, či iný riaditeľom určený zamestnanec.	30.3.2020	riaditeľ	30.3.2020
Je vykonané vzdelávanie personálu o povahе vírusu a zopakované pravidlа respiračnej hygieny a hygiény rúk ako aj dôkladná dezinfekcia prostredia vrátane kľučiek na dverách a toaliet.	30.3.2020	riaditeľ	30.3.2020

INTERNAL KRÍZOVÝ TÍM DDaDSS TERANY

Meno a priezvisko	Funkcia	Mobil
MVDr. Pavel Poliak	riaditeľ	

ZDRAVOTNÍCKY PERSONÁL, REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

Meno a priezvisko	Funkcia	Mobil

MVDr. Pavel Poliak
riaditeľ